

Het Raakt Je.

De impact van palliatieve zorgverlening op studenten en jong-gediplomeerde verpleegkundigen.

M.E.A. van Sasse van IJsselt, M.A.R. Boonstra., E.J.M. Bakker, S. Stout- Kerstjens, C.M. Dekker – van Doorn, F.E. Witkamp

wordcount: 395 (max 400, incl referenties)

Inleiding

Veel verpleegkundigen, en zeker studenten en jong-gediplomeerden met weinig ervaring in de zorg ervaren palliatieve en terminale zorgverlening (PTZ) als complex en belastend. De confrontatie met patiënten in de palliatieve fase tijdens stage of werk op een afdeling verhoogt het risico op stressklachten. Stress speelt een belangrijke rol in het vroegtijdig verlaten van opleiding of beroep. Kennis over de risicofactoren van het bieden van PTZ op vroegtijdige uitval en over preventieve interventies is belangrijk. Wij bestudeerden de impact van PTZ op studenten en jong-gediplomeerden en identificeerden behoeften voor ondersteuning.

Methode

Studenten van Hogeschool Rotterdam (opleiding Verpleegkunde) en het Erasmus MC Kanker Instituut (afdeling interne oncologie) verrichtten tussen september 2015 en juni 2016 gefaseerd onderzoek door (1) literatuurstudie, (2) interviews in focusgroep en individueel (beide zes deelnemers) met (student) verpleegkundigen en (3) cross-sectioneel onderzoek met behulp van een aangepaste Rotterdam MOVE2PZ-vragenlijst bij 39 derdejaars studenten verpleegkunde. Deze vragenlijst omvat o.a. 20 kennisstellingen en drie vignetten met 18 potentieel moeilijke situaties.

Resultaten

In het derde leerjaar had de helft van de respondenten ervaring met het verlenen van PTZ. Uit literatuur en praktijkonderzoek bleek dat PTZ emotioneel belastend is voor studenten en jong-gediplomeerden. Ze leven sterk mee met het verdriet en de zorgen van patiënten. Naast positieve ervaringen werden in literatuur en praktijk vooral negatieve emoties gerapporteerd, psychologische pijn en stress het meest. Werkdruk en een combinatie van palliatieve en curatieve zorgverlening bleken in de literatuur belangrijke risicofactoren voor vroegtijdige uitval. Studenten deelden tijdens hun stage zelden hun ervaringen, emoties en gedachten met collega's. In literatuur en interviews kwamen verschillende ondersteuningsbehoeften naar voren, waarvoor in de literatuur niet een alomvattende interventie gevonden werd. Intervisie en een 'Palliative Care Companion' lijken veelbelovende en haalbare interventies te zijn. Respondenten in de vragenlijststudie beantwoordden minder dan de helft van de kennisstellingen correct (9/20; sd 2.3), gaven bij 7/18 (sd.2.9) praktijksituaties aan deze moeilijk te vinden. Ze rapporteerden behoefte aan meer scholing in palliatieve zorg.

Conclusie

Al vroeg in de opleiding worden studenten verpleegkunde geconfronteerd met patiënten in de palliatieve fase en dat raakt hen. Inleving in de zorgen en het verdriet van patiënten, gecombineerd met tekort aan kennis en vaardigheden om daarmee om te gaan, ongunstige werkomstandigheden en het niet bespreekbaar maken van ervaringen en emoties verhogen het risico op vroegtijdig uitval. Goede voorbereiding op en ondersteuning in de praktijk vereist verschillende interventies; zowel op school als in de praktijk.

It hurts. Student and novice nurses providing palliative and end-of-life care.

M.E.A. van Sasse van IJsselt, M.A.R. Boonstra., E.J.M. Bakker, S. Stout- Kerstjens, C.M. Dekker – van Doorn, F.E. Witkamp

Introduction

Providing palliative and end-of-life care is complex and is difficult to cope with for nurses, especially for nurse students and novices. They are at increased risk for distress during internship or as a novice at a clinical ward for palliative care, when compared to other care settings. Knowledge of the risk factors and the supportive interventions is of importance to prevent preliminary drop-out. We studied the impact of providing palliative care, and the needs and opportunities for support of students and novice nurses.

Methods

At the Rotterdam University of Applied Sciences, faculty of nursing, and the Erasmus MC Cancer Institute Rotterdam, department of Medical Oncology, the Netherlands we provided (1) a literature study; (2) explorative qualitative research (a narrative analysis, a focus group discussion and interviews) in clinical practice, and (3) a quantitative study among a purposive sample of 39 third year nurse students, using an adapted version of the Rotterdam MOVE2PC questionnaire (MOVE2PC-s). This instrument includes 20 knowledge statements, and three vignettes assessing 18 potential difficult situations on palliative care.

Results

Providing palliative and end-of-life care is emotionally burdensome for novice nurses. They highly empathize with the patients, including their grief and sorrow. More negative than positive emotions were reported. Most reported in literature and in practice were distress and psychological pain. Workload and caring for both palliative and curative patients are important risk factors for drop-out. During internships students rarely discussed their experiences with palliative care and corresponding feelings, thoughts, and emotions, which contributed to distress. Literature, and students and novices raised supportive needs, for which various interventions were suggested. Each of these meet some of the supportive needs, but none meets all. According to the literature and respondents, interview and the palliative care companion (PCC) programme seem the most promising and feasible interventions. In their third year, half of the nurse students reported to have cared for dying patients during previous internships, while feeling insufficiently prepared. Nine out of 20 knowledge statements were answered correct (SD 2.3), and a mean of seven (SD 2.9) out of 18 difficult situations were reported. Students reported a need for more education in palliative care.

Discussion and conclusion

The literature study and the qualitative and quantitative studies showed that providing palliative care is an emotional rollercoaster for student and novice nurses. They feel inadequately trained, prepared, and capable when confronted with patients at the end of life. Furthermore, they have poor knowledge on palliative care, and they show unhealthy behavior while feeling intensely involved in the patients' situation. More palliative care courses during the initial nursing education programme may improve students' preparedness to palliative care. In addition, in clinical practice some interventions may trigger behavioral change and improve novice nurses' resilience. Preparing student and novice nurses to the complex and emotionally intense palliative care requires various

interventions, in which faculties of nursing schools and departments in clinical practice should collaborate to prevent preliminary drop-out of nurse students and novices.